

Ročník II.

2015

Lomanský Nepravidelník

13.6.2015 **Vzkaz a lekníny.**

Tak si představte, přátelé, co se nám přihodilo. Přijeli jsme k tůnkám posekat trávu kolem naučných tabulí v rámci pravidelné údržby, když jsem si povšimla papíru vloženého do vyhnílych míst rozdělení dvojáku.

Pořád sbíráme nějaké papíry a plasty, které nám tu odhodí kolemjdoucí, a tak v domnění, že si z díry někdo udělal odpadkový koš, šla jsem znechuceně papír vyndat. Jenže! Na papíru bylo napsané toto:

Tedy ne odpadkový koš, ale poštovní schránka ☺. Bylo to moc milé a vzkaz si schováme. Nevíme sice komu, přesto DĚKUJEME.

Ano, tůňky jsou krásné, zvláště v květnu a červnu, kdy kvete všechno, co zde kvést může. Každoročně tu krásu fotím, i když vím, že snímky jsou skoro stejné nebo hodně podobné těm z minulých let. Je to tím, že jsem pořád znovu a znovu okouzlována vším, co se mi nikdy neomrzí.

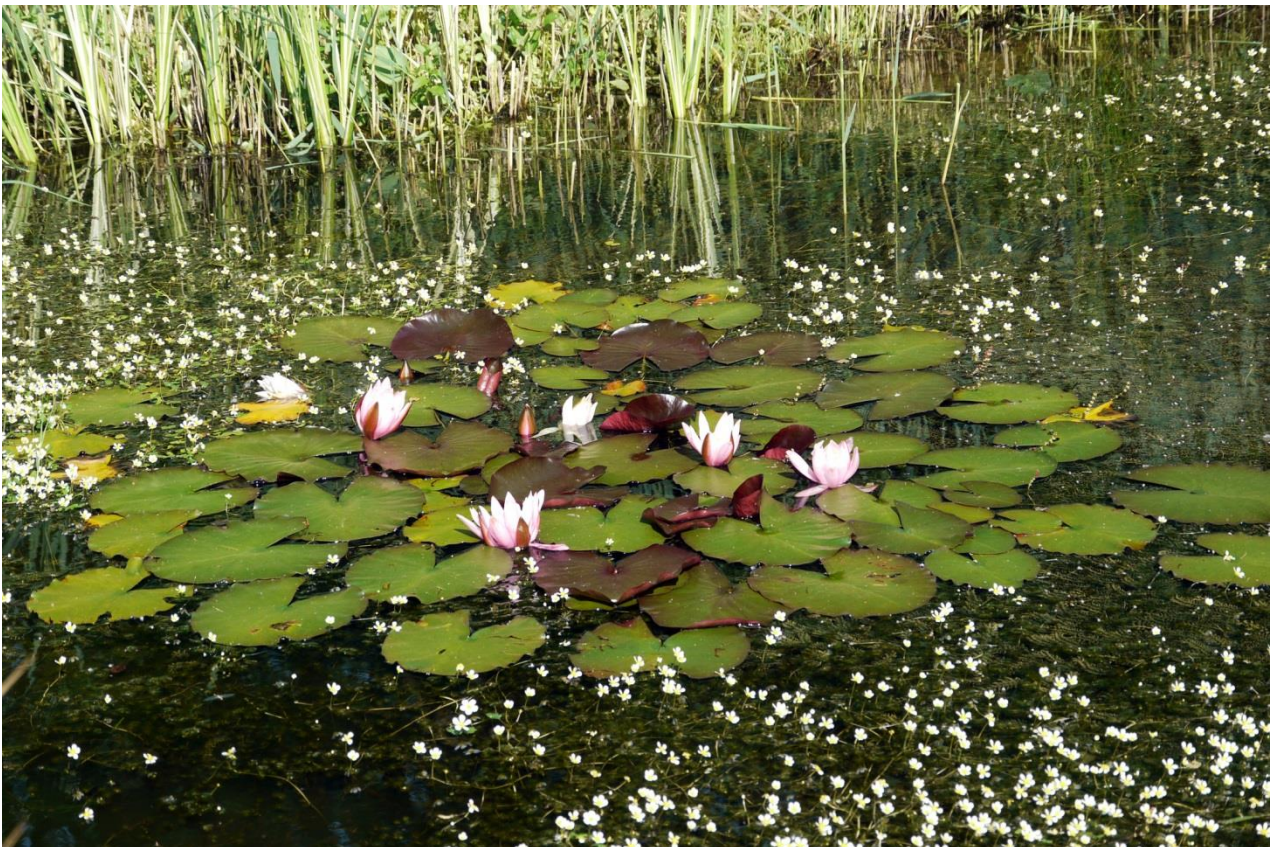

U našich tůněk se zastavuje hodně pěších turistů, cyklistů z naučné stezky, také školy a školky. Proto se snažíme alespoň u horní tůně umožnit přístup až k vodě, aby bylo možné pozorovat pulce a čolky. Také rozhled na ostatní 3 tůně v lese. Pracujeme zde skoro jako na vlastní zahrádce. Také proč ne? Budujeme přece náš Národní park Lomany a ne Národní prales Lomany, říkám s nadsázkou ☺.

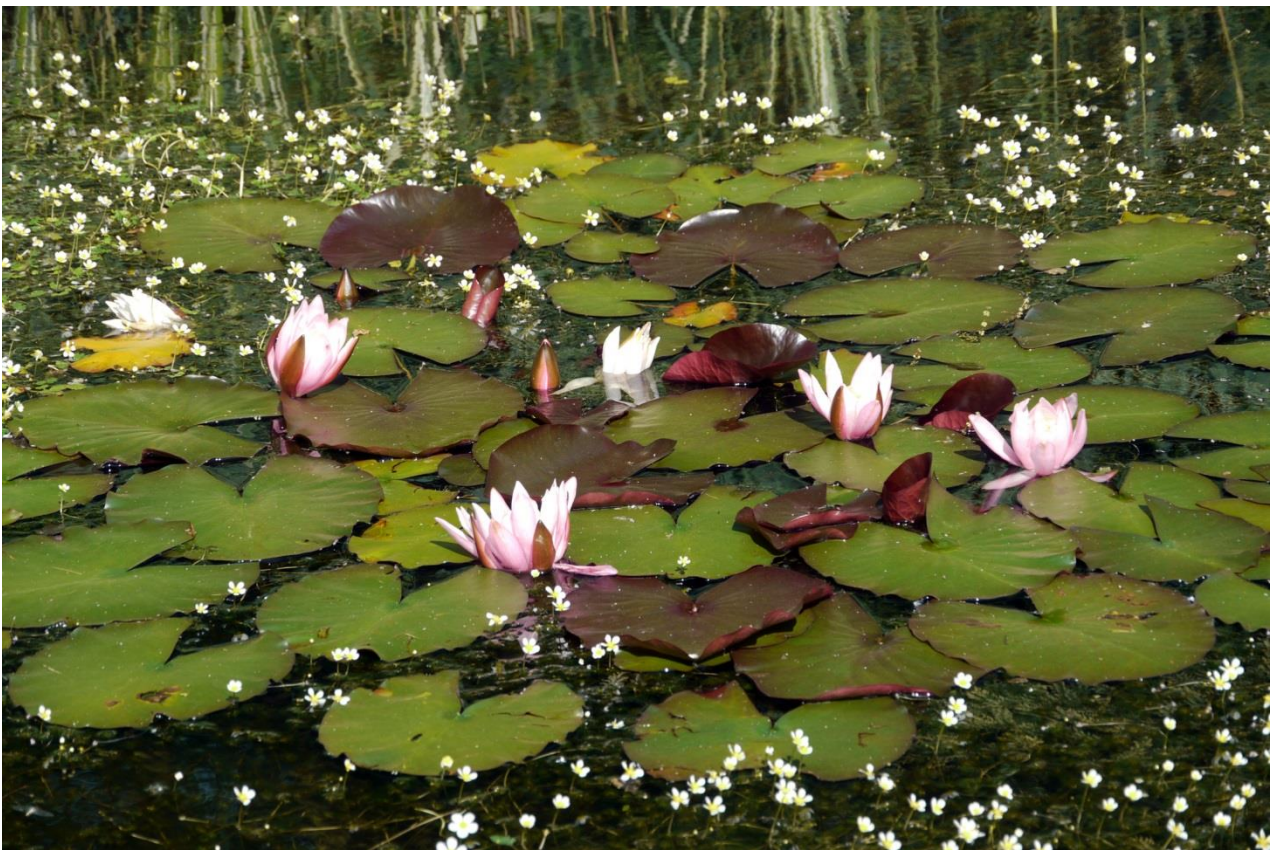

Letos leknín na horní tůňce ukázal 9 květů. Věřím, že právě díky nim jsou tůňky ještě víc obdivovány, že díky nim někomu stálo za to napsat vzkaz na lístek vytržený z malého zápisníčku.

Původně jsem lekníny do tůňek vůbec nechtěla. Nebyly prostě rostlinou, která by zapadala do mých představ, tedy rostlin z přírody, těch, které se zde vyskytují nebo by mohly. Jak se to stalo? Když byly tůňky druhým rokem po jejich vzniku trochu pohledné, přivezli jsme k nim mého známého. Člověka v letech, který procestoval velký kus světa, pěstitele citrusových plodů hlavně jako genofond pro různé BZ. V jeho obrovském skleníku jich měl naroubováno přes 300 druhů, a to tak, že na každé větvi citrusových stromů více odrůd. Pan Karel miloval přírodu, znal skoro každou rostlinu a na své velké zahradě měl úžasné zajímavosti. Když se mi něco líbilo, tak pokud to bylo v květináči, hned mi to podával, nebo šel pro rýč, aby to vyryl. Úžasný člověk, velmi vzdělaný, přestože neměl žádnou vysokou školu, měl složité dětství. Byl manuálně zručný, uměl ve své dílně vyrobit skoro všechno. Velmi jsme ho s manželem obdivovali. Lekníny měl ve svém jezírku, a když viděl tůň, rozhodl se, že mi je dá. (Od něho mám i divoké žluté kosatce, které už se nám i namnožily.)

Na nabídku leknínů jsem moc nereagovala, nechtěla jsem je tam. Pan Karel věděl, že už na všechno nestačí. Lekníny mi on sám dovezl. Nedalo se nic dělat. Dala jsem je do velkých sudů na vodu v zahradě s tím, že je nabídnu někomu do jezírek. Při každé návštěvě se ptal, jak rostou a jestli kvetou. S čistým svědomím jsem mohla říci, že ano, neptal se přece, zda rostou a kvetou v tůňkách. Přemýšlela jsem, jak to udělám, abych mu nepokazila radost, velmi, velmi nám je do tůň chtěl dát a sám se na ně těšil, až je tam uvidí. Lhát bych nemohla a jak se znám, určitě bych se prořekla. Na zimu jsem je tedy dala do sklepa. Jenže – těsně po Vánocích pan Karel umřel. Zradilo ho srdíčko. Žil sám, žena mu zemřela před lety, děti neměli. Našel ho synovec, který mi to přijel oznámit.

V tu chvíli mi bylo jasné, že lekníny v tůních budou. Jsou pro mě památkou na člověka, který si vzpomínku zaslouží. (Citrusové rostliny si po jeho smrti skutečně rozebraly botanické zahrady.)

=====

Pták roku 2015

Shledala jsem, že jsem letos (pro ty co to nevědí) zapomněla napsat, kdo je vybrán jako pták roku. Je jím krásná Potápka černokrká. Bohužel se na našich tůních nevyskytuje ☹ a lepší foto k dispozici nemáme. Většina snímků podléhá autorským právům, která respektujeme. Můžete si ji vyhledat na internetu.

Česká společnost ornitologická v letošním roce zaměřuje svou pozornost na mokřady. Potápka černokrká je typickým ptákem rybníků a dobře odráží všechny jejich problémy. Její potravu tvoří především různé vodní korýši a larvy hmyzu. Protože se při lovu řídí zrakem, k životu potřebuje rybníky s čistou vodou plné nejrůznějších forem života - biodiverzity. Podle přítomnosti potápek tedy na první pohled poznáme „zdraví“ toho kterého rybníka. Lokality s jejich výskytem patří u nás nejen z ornitologického hlediska k těm nejcennějším.

Potápka černokrká patří ke skupině několika druhů potápek, což jsou ptáci vysoce uzpůsobení vodnímu životu. Na suchou zem ani nemohou vstoupit, a pokud náhodou na zemi přistanou, ať již vysílením či záměnou lesklého asfaltu po dešti za vodní hladinu, nemohou odtud vzlétnout. Jejich nohy jsou posunuty daleko dozadu a jsou krátké, takže dovolují potápkám nanejvýš vystoupit na hnízdo. Ale dlouhé prsty jsou rozšířeny okrajovými lemy a nohy vytvářejí svým pohybem téměř lodní šroub. Proto všechny potápky velmi dobře plavou a ještě lépe se potápějí. Pod vodou hledají potravu, což u potápky černokrké znamená především drobné vodní živočichy a jejich larvy, jen zcela výjimečně sezobnou i malou rybu.

J. Hepová-MiSFN